

Gradeu se je reklo, da to izločitev zahtevajo »slatinske koristi«. Mi pa teh »koristij« ne najdemo nikjer, ako bi jih tudi z Diogenovo svetilnico iskali pri belem dnevu. Ali je bila okolica kedaj Slatini na škodo? Ravno nasprotno, kmet ima škodo; kajti primanjkuje mu dobrih delavcev in poslov, ker vse vre na Slatino — tlake delat. Na starost pa naj zopet okolica redi te izsesane delavce! Morebiti bo pa novi odbor prihodnje občine Slatini delal več časti in ji pripomogel do večje veljave, kakor sedanjí? Menimo, da ne. Nahajalo se bo sicer v novem občinskem odboru več gosposkih sukenj, pa v njih bodo tičali gospodje, ki so na slabem glasu neravnega življenja, kateri poleg cerkvenih zapovedij tudi ne poznajo šeste in sedme božje, so slabi gospodarji, večinoma kridatarji. Po krščanskem prepričanju pa ima pred svetom več časti in veljave pošten, preprost kmet, kakor pa tak gospod.

Ne slatinske koristi, ampak sulvereinska šola zahteva novo, od kmetov neodvisno občino. Vsi naši dogodki in pojavi zadnjih šestih let se sučejo krog omenjene šole, kakor zemlja okolu solnca. Slatinčani jo hočejo otvoriti, ostali Križevljani se vstavljaó temu. Ta obestranski napor in nepoštenost Slatinčanov v občinskem gospodarstvu odprla sta treznomisločim volilcem oči ter očistila občine svetokriške nemškutarsko-liberalnega plevla. Ko so pa Slatinčani zgubili vse zaveznike svoje, ne ostaja jim drugega, kakor poskakati v lastni koš ter v svoji samopridnosti potegniti za seboj slatinsko zdravíšče. Rešena je vsaj zemlja od Potočnika do Žumer Franca, od Smogarja do Ožgana in ž njo rešena sulvereinska šola. O blažena slatinska dolina, zdaj boš postala zemeljski raj; tvoji prebivalci bodo okušali ono srečo, katere sta bila deležna prva roditelja, dokler nista jedla prepovedanega sadu! Toda počakajte, ki ste se križali in podpisavali, ko boste vgriznili v grenko sulvereinsko jabelko, — ko se vam bo odprla sulvereinska šola, bodo vas slatinski gospodje izgnali iz raja. Prišla bo ostra pokora hudih plačil: treba bo popravljati že šest let nerabljeno šolsko poslopje in ta popravila in oskrbljevanja toli ogromnega zidovja sledila bodo vsako leto; treba bo plačevati letne šolske stroške in slednjič plačati šolo, na kateri je dolgov celih 10.000 gld. Ako je cela svetokriška nadžupnija s Slatino vred v 17 letih splačala komaj 7.000 gld., — sami pa veste, da obč. doklade niso bile majhne — kedaj pa hočete vi sami splačati tako ogromno svoto? To pa tembolj, ker se imate splačati z nami svetokriško šolo in bodete stokali pod komando slabih občinskih gospodarjev. Že so obljubili v nekem graškem časopisu, da bodo na občinske stroške skrbeli za boljšo razsvetljava in stražo (policijo) na Slatini, potem bo pa prišlo še to in ono in nova občina ne bo nam, ampak po resnici Slatini na korist!

Cerkvene zadeve.

† Č. g. Martin Sattler, župnik Majšberški.

V Dravinjski dolinici, pri začetku krasne nove ceste, ki drži čez Črnogoro v Ptuj, leži v zatišju vas Majšberg. Na vzhodni strani cerkve se vidijo na precej strmem griču razvaline Majšberškega grada; na zapadni pa stoji župna hiša, ki je bila dne 14. februarja t. l. torišče solz in žalosti, kajti iz nje se je pomikal veličastnožalni sprevod. Nesli smo umrlega župnika, č. g. Martina Sattlerja, k večnemu počitku. Sila mnogo ljudstva je navrelo od vseh strani; došlo je tudi 23 duhovnikov, izmed katerih je imel Bistriški kanonik in

dekan preč. g. Hajšek nagrobni govor. Čitateljem »Slov. Gospodarja« bi tudi jaz rad podal ranjkega skromno sliko.

Martin Sattler se je porodil na Črnigori dne 9. novembra 1828 in bil posvečen v mašnika leta 1854. Kaplanoval je na Nemškem, dokler se ni sekovske škofije slovenski del prideljal lavantinski, žal, da ne ves. Župnijski Sv. Duh in Kaplja ste popolnoma slovenski: Lučka, Gomilska in Spielfeldska pa deloma. V zadnjih treh so razmere za Slovence kaj žalostne; šole so do čista nemške; a tudi v cerkvi se krči slovenska služba božja od leta do leta bolj, ker primanjkuje v Graški škofiji slovenskih duhovnikov. — Pokojnik je bil potem kaplan na Muti, pri Sv. Križu na Murskem polju, pri Sv. Magdaleni v Mariborskem predmestju; župniški upravitelj (provizor) pri Sv. Lovrencu v Puščavi in Vu-hredu, od koder je došel leta 1869. za župnika v Majšberg. Letos bi ravno obhajal 25letnico svojega župnikovanja in 40-letnico duhovstva. Veselil se je tega; ali Bog je drugače obrnil.

Ranjki je bil vnet duhovnik; naslikati in popraviti je dal cerkev; oskrbel nov križev pot; namerjal prizdati Lursko kapelico, za katero je volil 600 gold. Bil je jako čistan govornik; glas je imel krepek in jasen.

Pokojnik je bil narodnjak iz vsega srca. Ljubezen do naroda svojega je kazal javno in dejansko. Še dne 8. februarja je govoril navdušeno v hiši župana Turkuša zbranim občinskim odbornikom, naj bodo vrli narodnjaki in naj pokažejo to pri vsaki priliki. To je bila njegova narodna oporoka (testament), kajti že drugi dan ob 10. uri ga je zadela kap (mrtvoud). Upali smo, da se okreva; ali v nedeljo zvečer mu postane huje, in v ponedeljek ob 7. uri zaran je izdihnil svojo blago dušo.

Naj se pristavim tem vrsticam dva dogodka, katera nam je pokojnik rad pripovedoval in ki sta značilna za-nj. Ko je kaplanoval pri Sv. Magdaleni, hodil je tu in tam na lov. Nekega dne so našli v Radvanju prestreljeno »frankfurtareo« ali nemško zastavo. Nemčurji so takoj obdolžili ranjkega, da je on storil to grozno pregreho; ali to je bilo le golo klevetanje; vendar kaže ta primerljaj, kako zlobno so obreklivali nemškutarji že tedaj može, ki niso bili narodni Nikodemi. Najrajši pa nam je pravil, kako smešno so nemškutarili takratni učitelji. Leta 1838. se je peljal iz Slatine čez Črnogoro Hrvatski ban Jelačić. Učitelj nastavi ob cesti svojo šolsko mladež ter jej v glavo zabije, da morajo slavnega Hrvata pozdraviti: »Vivat Banus, bis er fort ist!« (Živijo ban, dokler se ne odpelje!) Otroci so mislili, ne umeč teh besed, da morajo vse povedati, kar jim je šolnik vtepel v glavo, zatorej so res vpili na ves glas: »Vivat Banus, bis er fort ist!« —

Končam te vrstice z besedami preč. g. kanonika Bistriškega: Župljani Majšberški, ne pozabite blagega g. župnika, kakor ga jaz ne pozabim nikedar! Dobri sosed, počivaj v miru! Črnogorski.

Božja pot Matere božje v Kokarjih.

Da je na kvaterni petek v postu pri Rečiški podružni cerkvi Matere božje v Kokarjih veliki shod, znano je daleč okrog. Ta vest sega celo čez meje Štajerske dežele, na Kranjsko in Koroško, ker tudi od tam pridejo takrat romarji.

Ima pa ta shod tudi svojo zgodovino, kar nam spričuje 300 let stara spominska podoba, katera se v cerkvi poleg drugih nahaja. Dolgi nemški napis*) te podobe nam pové, da je Kašpar Pinter, opat benedik-

*) Glej Ig. Orožen, »Das Benediktiner-Stift Oberburg« stran 195 in 196.

tinskega samostana v Gornjem gradu († 1461) tu sem priredil velikansko procesijo s tem namenom, da bi Bog po priprošnji Matere božje milostljivo odvrnil hudo in dolgotrajno zimo. In res! prošnja in molitev bila je uslišana. Med sv. opravilom, ravno med povzdigovanjem, pripihljaj je topel veter, in zime je bilo konec.

Spomin na ta čudežni dogodek ohranil se je do dandanes s tem, da se vsako leto slovesno obhaja kvaterni petek v postu. Že na predvečer je vselej za romarje križev pot, pridiga in pete layretanske litanijske, drugi dan pa dvojno sv. opravilo. Poleg tega imajo romarji dovolj prilike, prejeti sv. zakramente.

Tudi letos je bilo vse tako. Bili so naprošeni dobri govorniki, ki so vernemu ljudstvu s sveto navdušenostjo oznanjevali božjo besedo, in spovedniki, ki so se veliko trudili. Bog jim stoterno vse povrni! Bilo je pa tudi romarjev, da jih že dolgo časa nihče toliko ne pomni. In to je tudi nekaj, kar je vredno, da se omeni; kajti v zimskem času si marsikdo dvakrat premisli, preden se na pot poda. Toda zaupanje do Marije in hvaležnost za prejete dobrote vse premaga. Da, dokler je med našim ljudstvom še toliko žive vere, ni se nam bati ne duševnega propada, niti gmotnega poraza! Dolžnost poročevalca je tudi še, pohvalno omeniti lepega petja v pravem cerkvenem duhu. Mešani, kakor tudi moški zbor, oba sta se vrlo obnašala. Posebno pa nas je pri slovesni, asistirani sv. maši prijetno iznenadil koral in Singenberger-jeva triglasna latinska masa. Hvaljen bodi Bog in češčena bodi Marija zato, da se je kvaterni petek tako lepo in slovesno obhajal!

Gospodarske stvari.

Posojilnica na Vranskem.

Posojilnica na Vranskem je imela leta 1893 prometa 175.343 gld. 66 kr. — Pristopilo je leta 1893 novih zadrušnikov 134, kateri so vplačali deležev 1340 gld., izstopilo pa 24 zadrušnikov in vzdignili deležev 240 gld. tedaj je pristopilo več zadrušnikov 110 in vplačalo več deležev za 1100 gld. Leta 1892 je bilo 210 zadrušnikov, kateri so imeli vdeležih 2880 gld.

Koncem leta 1893 je bilo tedaj zadrušnikov 326, kateri imajo vplačanih deležev 3980 gld. Hranilnih vlog vložilo se je leta 1893 od 132 vlagateljev 310-krat 48.805 gld. 63 kr., vzdignilo pa 36.814 gld. 35 kr., tedaj več vložilo 11.991 gld. 28 kr. Stanje hranilnih vlog koncem leta 1892 je bilo 68.908 gld. 59 kr., kapitalizovane obresti od hranil vlog leta 1893 znašajo 2862 fl. 30 kr., tedaj je stanje hranilnih vlog koncem leta 1893 83.762 gld. 17 kr. — Posojil se je leta 1893 izplačalo 176 zadrušnikom 45.534 gold., vrnilo pa 11.082 gold. 38 kr., tedaj več izposodilo 34.451 gld. 62 kr. Stanje posojil koncem leta 1892 je bilo 45.262 gold. 24 kr., tedaj je stanje posojil koncem leta 1893 79.713 gold. 86 kr.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, če tudi ni ud posojilnice in se obrestujejo po $4\frac{1}{2}\%$. Posojila se dajejo proti 6% samo zadrušnikom. — Uradni dan je vsako sredo od 9. ure do pol 12. ure dopoldne. Ako je v sredo praznik ali sejem, uraduje se naslednji dan. Posojilnica ima 4. marcija 1894 ob 4. uri popoldne svoj redni občni zbor; vljudno vabi k udeležbi načelstvo.

Streha iz lepnice (Dachpappe.)

V novejšem času večkrat vidimo strehe z lepnico krite. Kaj pa je lepnica? Lepnica se izdeluje v tovar-

nah iz papirja, kateri je iz raznih kemičnih snovij prepariran. Lepnica se dobiva v 10 m dolgih in 1 m širokih zavitkih. Za kritje gospodarskih stavb z lahкими strehami, kakor koruznikov, kozolcev, čebelnjakov in vseh takih, za katere bi opeka pretežka bila, je lepnica priporočila vredna; pa ceneje nikakor ne pride kakor opeka, ker se mora spodej z deskami kriti in še le na deske se pribije lepnica. Žrebliji s katerimi se lepnica pribija, morajo biti en palec dolgi, morajo imeti široke kape, ter se 10 cm na gosto eden od drugega pribijajo. Take strehe delati kaže le o gorkem vremenu, kajti brz ko se pokrije in pribije, mora se vsa streha s »terom« ali žgano smolo pomazati in s peskom potrositi, kar se potem vsakih pet let naj zopet zgodi. F. P—k.

Cepiči za pomladnje cepljenje.

Od novega leta do konca februarja, ko drevesna rast miruje, je najboljši čas, da cepiče narežemo. Cepiče (sušnike) vzamimo od zdravih, močno rastočih dreves, katerih sadje je dobro in v vseh ozirih rabno. — Cepiči se v pesku na senčnem kraju lahko do polovice maja hranijo. Če se nam iz kakih vzrokov koli prvi cepiči posušijo ali polomijo, tedaj nam cepiči dobro služijo, ker še lahko za kožo cepimo. Cepljenje za kožo rado raste in je najložje. Gotovo je le zaradi tega cepljenje za kožo tako malo v navadi, ker si cepiče pravčasno ne oskrbimo. Kdor ljubi red, naj vsako sorto posebe z imeni zaznamuje!

Sladkorna pesa (Zuckerrübe.)

Lansko leto so po Spodnjem Stajerskem, posebno v Mariborskem okraju, na več krajih sladkorno peso za poskušnjo sejali, ki se je v kljub pomladnje suše povsod dobro obnesla. Po saharometru je imela od 13,8% do 15,8% sladkorja, kar je znamenje, da bi se prideljevanje sladkorne pese dobro splačalo. Želeti bi bilo, da bi se tovarne za sladkor ustanovile, k čemur bi pa morala vlada pripomagati, pa žal, da je zato malo upanja. F. P—k.

Nakup vojaških konjev.

C. in kr. državno vojno ministerstvo bode vsled dopisa, oddelek 3, štv. 325, z dne 19. februarja t. l. v mesecu marciju imelo sejmovo za dopolnitev vojaških konjev na slov. Stajerskem v teh-le krajih:

Dne 5. marcija na Ptuju na živinskem sejmišču, dne 7. marcija v Ljutomeru na glavnem trgu, dne 9. marcija v Radgoni na živinskem sejmišču, dne 14. marcija v Račji na živinskem sejmišču, dne 16. marcija v Ormožju na glavnem trgu; in sicer vselej ob 9. uri dopoldne.

Kupili se bodo konji za konjike in topničarske podčastnike kot jezdni ter kot topničarski vozni konji. Konji za konjike in topničarske podčastnike morajo biti visoki vsaj 158 cm, za topničarske vozne konje vsaj 161 cm. Konji, ki še niso dovršili štrtega leta ali so že čez sedem let stari, se ne bodo jemali. Kot poprečna cena velja: 325 gld. za konjskega ali topničarskega podčastniškega jezdnega konja, 350 gold. pa za topničarskega voznega konja.

Sejmovi. Dne 3. marcija v Lučanah, v Celju, v Oplotnici, v Slovenjem Gradcu in na Vranskem. Dne 5. marcija v Mariboru in v Lembergu. Dne 6. marcija pri Sv. Petru pod Sv. Gorami.